

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Ka.431.9.2024.1

Poznań, 7 października 2024 r.

Pani

Bożena Humelt

Kierownik

**Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej**

ul. ks. Wacława Blizińskiego 56

62-850 Lisków

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8, w związku z art. 126 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu, w dniach: 11 i 20 września 2024 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Liskowie, z siedzibą pod adresem: 62-850 Lisków, ul. ks. Wacława Blizińskiego 56².

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli, który został podpisany przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 30 września 2024 r.

W wyniku kontroli, ustalono, że kierownik i pracownicy GOPS posiadają wymagane kwalifikacje, określone w ustawie o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.).

Jak wynika z danych zawartych w sporządzonym przez Panią wykazie, dotyczącym kwalifikacji zawodowych 2 osób realizujących w ramach umowy zlecenia specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - osoby te posiadają wymagane kwalifikacje, określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 816).

GOPS spełnia ustawowy wymóg w zakresie zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Gmina Lisków ma opracowaną strategię rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021 – 2025, sporządzona została także *ocena w zakresie pomocy społecznej za rok 2023*.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował ustawowe zadania gminy, takie jak: praca socjalna, zapewnienie posiłku/dożywianie dzieci, realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, współpraca z powiatowym urzędem pracy, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt: 3 (schronienie, posiłek), 4, 5, 6, 11, 14, 15, 16, 19, 20; art. 17 ust. 2 pkt 1 oraz art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

¹) (Dz. U. z 2024 r., poz.1283, ze zm.), zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej”

²)zwany dalej „GOPS” lub „Ośrodek”

W poddanej analizie dokumentacji losowo wybranych 13 osób/rodzin, w tym 31 spraw, zakończonych 28 decyzjami administracyjnymi, stwierdzono, że pomoc przyznawana była zasadnie. Nie budzi zastrzeżeń wysokość przyznawanych świadczeń, a także terminowość załatwiania spraw, w tym wydawania decyzji administracyjnych, co zgodne jest z przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572)³.

Jednakże w powyższej dokumentacji stwierdzono nieprawidłowości, tj.:

1. W skontrolowanych decyzjach:

a) w podstawie prawnej nie wskazano:

- konkretnych jednostek redakcyjnych (punktu, litery) przytoczonego paragrafu 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1296)⁴,

- konkretnego punktu załącznika do uchwały Nr XXVII/195/2017 Rady Gminy Lisków z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze,

b) w podstawie prawnej wskazano:

- niewłaściwe artykuły kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o pomocy społecznej, niewłaściwy paragraf 1 rozporządzenia w sprawie kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,

- publikator kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy o pomocy społecznej, bez uwzględnienia zmiany powyższych aktów prawnych bądź też niewłaściwe publikatory ww. aktów prawnych (dotyczy także postanowienia z dnia 17 kwietnia 2024 r. Nr GOPS.8123.1.8a.2023),

c) w uzasadnieniu prawnym decyzji w sprawie przyznania zasiłku okresowego wskazano niewłaściwą kwotę kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (w 3 decyzjach),

d) w pouczeniu decyzji w przypadku przyznania pomocy w formie niepieniężnej, wskazano niewłaściwy art. 98 ustawy o pomocy społecznej (w 4 decyzjach).

Powyższe narusza przepis art. 107 § 1 pkt 4, 6 i 7 kodeksu postępowania administracyjnego.

e) decyzja w sprawie przyznania usług opiekuńczych nie rozstrzygała o miejscu ich świadczenia, co narusza przepis art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

³)zwany dalej „kodeksem postępowania administracyjnego”

⁴)zwanego dalej "rozporządzeniem w sprawie kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

2. W 2 przypadkach termin realizacji przyznanego świadczenia niepieniężnego (schronienie, usługi opiekuńcze) wyznaczono na dzień, w którym decyzja je przyznająca nie funkcjonowała jeszcze w obrocie prawnym, co narusza przepis art. 110 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

3. W 4 przypadkach kierownik GOPS działając z upoważnienia Wójta Gminy Lisków - organu administracji publicznej orzekł w drodze decyzji o odpłatności Gminy Lisków za pobyt podopiecznego w schronisku oraz za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, nie będąc w indywidualnej sprawie stroną postępowania administracyjnego (patrz Postanowienie NSA z 17 stycznia 2008 r. SYGN. AKT II GSK 342/07, Postanowienie NSA z dnia 2 sierpnia 2016 r. sygn. akt II OZ 764/16).

4. W jednym przypadku zastosowano niewłaściwy tryb wzruszenia decyzji przyznającej usługi opiekuńcze, wskazując w podstawie prawnej art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego, w sytuacji rezygnacji świadczeniobiorcy z udzielonej pomocy, co stanowi naruszenie art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Jak podała Pani w oświadczeniu, w okresie objętym kontrolą, z uwagi na brak potrzeb/wniosków Ośrodek nie realizował ustawowo określonych zadań pomocy społecznej, takich jak: przyznawanie wynagrodzenia dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki, zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego, zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym, opłacanie składek ZUS za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia na rzecz opieki nad osobą długotrwale lub ciężko chorą, pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, pomoc w formie usług sąsiedzkich, pomoc w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną, pomoc cudzoziemcom, realizacja projektów socjalnych, programów osłonowych oraz przyznawanie usług wsparcia krótkoterminowego w domu pomocy społecznej.

Ponadto GOPS nie zapewniał pomocy w formie niezbędnego ubrania, przy czym dodała Pani, że przy siedzibie GOPS, w ramach akcji „Dzielimy się ciepłem” wystawiony jest wieszak, na którym mieszkańcy wywieszają zbędną odzież, a osoby jej potrzebujące mogą z tej formy pomocy skorzystać. GOPS prowadzi także zbiórki odzieży, z której mogą skorzystać potrzebujące jej osoby.

GOPS nie realizował także zadań polegających na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz na zapewnieniu miejsc w domach

pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym, w tym również dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W oświadczeniu podała Pani, że Gmina Lisków nie posiada takich jednostek, jednakże świadczeniobiorcy GOPS korzystają z usług w ośrodkach o zasięgu powiatowym bądź też funkcjonujących na terenie innych powiatów (domy pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy). W przypadku wystąpienia potrzeb w zakresie zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych i wspomaganych jak wynika z oświadczenia, Ośrodek nawiąże współpracę z Miastem Kalisz.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność GOPS w zakresie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi

kwalfikacjami **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zalecam:

1. Wydawanie decyzji administracyjnych:

- w zakresie podstawy prawnej, uzasadnienia prawnego i pouczenia, zgodnie z wymogami przepisu art. 107 § 1 pkt 4, 6 i 7 kodeksu postępowania administracyjnego,
- rozstrzygających o miejscu świadczenia przyznanych usług opiekuńczych, zgodnie z wymogami przepisu art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

2. Stosowanie zasady związania organu wydanym przez siebie aktem administracyjnym, wynikającej z przepisu art. 110 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, w sytuacji przyznawania świadczeń niepieniężnych.

3. Wydawanie decyzji orzekających o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej oraz w schronisku dla osób bezdomnych jedynie w zakresie odpłatności ponoszonej przez świadczeniobiorcę, zgodnie z orzecznictwem administracyjnym (patrz: Postanowienie NSA z 17 stycznia 2008 r. SYGN. AKT II GSK 342/07, Postanowienie NSA z dnia 2 sierpnia 2016 r. sygn. akt II OZ 764/16).

4. Stosowanie się do przepisu art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku konieczności uchylecia decyzji, w sytuacji rezygnacji świadczeniobiorcy z udzielonej pomocy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:
Wójt Gminy Lisków
ul. ks. Wacława Blizińskiego 56
62-850 Lisków

Dokument sporządziła Monika Jankowiak, starszy inspektor wojewódzki

16 października 2024 r.